

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 6 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Srbiji v premislih.

Iz Srbije se poroča, da je bivši minister Kristić pooblaščen voditi obravnave med Srbijo in Turčijo zaradi sklenitve miru. Nekateri državniki trdijo, da te obravnave so le navidezne in da nimajo drugega namena, kakor motiti Turčijo toliko časa, da Rusija vredi svoje vojskine potrebe. Ne bilo bi lepo, če bi mi, ki se nam za osvobodjenje Jugoslovancev ni bilo treba bojevati, če bi mi, pravim, gonili druge v ogenj in priganjali jih k novim žrtvam. Srbija je že dosti storila in trpela: več ko deset tisoč sinov in očetov je mrtvih, da ne štejemo ranjenih; velik del zemlje je od Turkov opustošen; kar je bilo denarja, požrla ga je vojska, živež so pojedli vojaki in mnogoštevilni begunci iz turške zemlje; rokodelci praznujejo, ker nikjer ni nobenega zaslužka. Srbska vojska je bila premagana, in nima več veselja skušati se v novič s sovražnikom, saj je reve in joka tako že dovolj; zato se pa tudi ne smemo čuditi, če si srbsko ljudstvo nazaj želi mirnih časov. Ta želja je opravičena, in lahkomisljeno bi bilo od nas, če bi to hrepenenje zasmehovali. Kri naših bratov je tako žlahten sok, kakor naša kri, in nikakor bi ne svetovali, da naj se uzalud preliva. — Vendar, če vse okolišine, premislimo, zdi se nam, da Srbija ne stori dobro, ako sedaj s Turkom mir sklene. Le v enem slučaju bi mogli to odobravati, in ta bi bil, ko bi se Rusija ne hotela vojskovati s Turkom; v tem slučaju bi bil časten mir dobiček za Srbijo. Pa da bi Rusija sedaj mirovala, tega ni misliti, in zato Srbija ne zadene pravega, če poprej mir sklene. Mogoče je dvoje, ali zmagajo Rusi, ali pa Turki. Vse, se ve, da kaže, da

zmagajo Rusi; in če se to zgodi, kakšen dobiček ima potem Srbija od tega? Ona, kot v miru s Turčijo živeča dežela, ne sme staviti nobenih tirjatev, ker bi jo sicer obsodil ves svet, da je prelomila mir, ko je Turčijo zadela nesreča. Ako bi si hotela osvojiti kaj turške zemlje, protestirala bi vsa Evropa, češ, da v sredi miru nima pravice prijeti Turčije. Če pa Srbom Rusija podeli kak kos zemlje, smisel jih bode celi svet, da so le po milosti drugih dosegli, kar imajo, kakor se to še sedaj očita kralju italijanskemu.

Mogoče je pa tudi, da se ruske vojske ki sedaj na jugu le šteje okoli 300.000 mož, primeri kaj človeškega, da jo Turki zajeze in premagajo. V tem slučaju bili bi pa nasledki za Srbijo jako žalostni in osodepolni. Saj že tako vsa Evropa Slovanom mrzi, če bi bila pa še ruska vojska premagana, bi brž vsa Evropa s svojimi simpatijami prestopila k Turkom, in Turčija bi smela počenjati, kar bi se jej poljubilo. Turki bi potem brez dvombe podjarmili z ognjem in mečem Srbijo, Rumunijo in, če mogoče, tudi Črnogoro, ter po strašnem klanji zopet upognili te kraje pod svojo kruto vlast.

Ruska zmaga tedaj za Srbijo pomenja nekak dobiček, turška zmaga pa pomenja njeno uničenje.

Drugače pa se reč zasuka, ako obe kneževini na novo z Rusi vred pričnete boj s Turčijo. Sto tisoč Srbov in Črnogorcev je za Ruse velika pomoč; bili bi desno krilo vojske ruske; da bi bili premagani, se ni tolikanj bati, ker bi se morala glavna moč Turčije obrniti proti Rusiji. Tako tedaj Srbi lahko mnogo k zmagi pripomorejo, in ko se bode potem mir delal, smela se bo Srbija po vsej

pravici vtopiti pred svet, ter zahtevati ne samo svoje neodvisnosti, ampak tudi vse srbske pokrajine, kar jih je še pod turško oblastjo. Ako Srbi sedaj odjenjajo, bile bi vse dosežane žrtve zastoj, delo osvobodjenja bi ne bilo končano in bi ostalo nedovršeno. Bolje bi bilo, dodati še novih žrtv, in zbrati še enkrat vse svoje moči, kakor pa zgubiti pravico do cele stave. Podobna je namreč Srbija igralcu na srečke ali loze, ki je položil precejšno svoto v svojo srečko, katero mora plačati v dveh obrokih: prvi obrok je plačal, če plača še drugega, mnogo lahko dobi, če pa opusti vplačevanje, zgubi tudi prvi obrok svojo veljavo, in vsi izdatki so prav zastoj proč vrženi. Dasi tedaj svoje jugoslovanske brate ljubimo, in bi najraje vse videli zdrave in vesele, in štedili njihovo kri kakor svojo lastno, vendar reči sedaj tako stoje, da Srbom ne moremo boljšega svetovati, kakor to, da naj še v drugič in slednjič v družbi vojakov ruskih poskusijo svojo vojno srečo, da prejšnje in sedanje žrtve Jugoslovancev prineso zaželjeno svobodo.

Nektere opazke o družbi Mohorjevi in o Matici.

(Dalje.)

Gospod tudi zabavlja čez posamne knjige; velja sicer tudi tu stari stavek, da je ložje kritizirati (bolje rečeno zabavljati) kakor popravljati. Po vnanjosti mu niso dosti dobro tiskane in trdno vezane; no, s tiskom smo bili vedno zadovoljni in menda večina udov z nami; dokler nisem bral gospodovega dopisa, še zapazil nisem bil slabega tiska, a prebravši članek bral sem in bral, a glej! nisem našel nič

Nekoliko dni pri Horvatoviču.

(Obrazci iz bojnega tabora.)

(Dalje.)

V. Pot s Pandirala v Negotin.

„22. dan julija meseca (10.) sem s Pandirala odšel v Knjaževac, moral sem iti v Negotin, o določenem časi pa sem zopet moral vrniti se v glavni stan polkovnika Horvatoviča.“

„Dokler sem bil v taboru, ni bilo nikakoršne bitve, da-si bi jako rad bil z lastnimi očmi videl kakovo ruvanko. Ali zapazil sem, da brzo utegnó vstati važni dogodjaji, kajti Turki so nasproti nam varno predstavljali svoje šatore zdaj le-sem, zdaj le-sem; tudi so se jih manjše čete po dolgih prestankih spuščale z višin in požigali so poslednje zapuščene kočice, ki so bile ostale na Pandiralskej visočini.“

„Jedva sem bil s Pandirala odšel 2 ali 3 ure daleč, že je v gorah na desnej strani ceste zagrmelo nekoliko topov. To je bila bitka, ki je oznanjala bliznost velike bitve.“

„Zvečer sem bil v Knjaževci. Rano zjutraj

sem slišal o manjši bitvi, iz katere so pripeljali tudi nekoliko ranjencev. Po mesti je bilo živo, ali vendar je na dan prodirala neka temna slutnja blizke nesreče. Vsi meščanje so se bali, da bi Turki vendar-le utegnili priti v Knjaževac. Trdil sem jim, da to ni mogoče, dokler je vojska pri Pandiralu.“

„Sešel sem se tū v gostilnici z dvema Bolgarskima kupcema iz Carigrada, popustila sta bila svojo kupčijo in prišla skozi Odeso le-sem v dobrovoljce. Le-ta sta mi povedala, da se pri Zajčaru zbirajo nove Bolgarske čete, katere „organizuje“ nekov Horvat, podpolkovnik Zeg.“

„Odšel sem v Zajčar — preverjen, da bodem še enkrat videl Knjaževac, to vabljivo, živo mesto z belimi domci in zelenimi vrti. Pot naprej mi ni bila znana, ali šel sem naravnost po cesti na sever, in po dveh urah sem prišel v gostilnico Novi han. Nad vso krajino je visela mrtva tihota, katero so le redko kalili psi, ki so lajali tega ali tega jez-deca, hitečega mimo poluopustošenih vasi. Le-tam pa tam je taborila kaka vojaška četa tretje

vrste, vojniki so ali snajžili orožje, ali pa so kuhali, ter si kratili čas.“

„Prišel sem v Vratarnico. Tū je pri Timoku znamenita soteska, ki edini Knjaževski in Zajčarski kraj, Ko pridem v vas, začujem velik hrum — vse je bilo polno vojščaka. Trije ali štirje prapori so tū plapolali soteski na brambo. Po gorah in ob cesti je bila straža pri straži.“

„Stopim v gostilnico, zato da bi se okrepčal s črno kavo. Dostojniki in uradniki, ki so sedeli v gostilnici, povprašali so me, od kod idem, pa kam. A ko sem jim bil povedal, opozorili so sme, da je blizu Zajčara v vasi Grljanu most čez Timok zrušen, zato da bi Turki ne mogli priti čez reko, in povedali so mi, kodi naj idem.“

„Zahvalim se častnikom, zavesedom konja — in urno sem jezdil v Zajčar, kajti solnce je že zahajalo k Božej milosti. V Grljanu, kjer cesta prehaja z desnega brega na levi breg, opazil sem, da je most resnično podrt. Stražniki so mi rekli, naj jezdim ob reci po desnem

posebnega, kar se ne bi nahajalo v dragocenih bukvah; zraven sem pretipal posamne strani, a privatno mnenje, koje sem si pridobil, je, da more gospod imeti posebno tanke čute, enako slepcem; svoje mnenje našel sem potrjeno še bolj, ko sem bral o vezanji; kajti, ko bi bil gospod natančneje preiskoval vez, našel bi bil, da je ravno tak, kakor povsod drugod, kjer imajo namen podajati bukke, ktere naj si da vsak sam vezati, ali ne, kakor hoče.

Seveda, to je moje privatno mnenje, ne vsilujem ga nikomur, posebno onim ne, ki morejo tipati črke bukev izdanih od družbe sv. Moharja. Te besede o vnanjosti!

Potem še o nekterih knjigah! V koleledarji ga posebno jezi imenik; a mi spominjamo se, da ljudje niso bili kaj zadovoljni, ko se je bil eno leto izpustil in so ga tirjali; če imenik svetojeronimske družbe zavzema pri 3000 udih 10 strani, zavzema jih pri 26000 udih svetomohorski 130; primera toraj kaže 13: 8. Svetojeronimske družbe knjig nismo imeli ravno pri roki in zato primer, ktere posebno uporabljuje g. dopisnik, da napada našo družbo, ne moremo natančneje razjasnovati; sicer pa pomniti je tu, kar pravi Nemec, da vsaka primera šepa; s primerami tedaj dokazovati ni posebno logično. Sploh pa smemo brez strahu trditi, da se naše domače društvo ne umakne nobenemu drugemu in da moramo Slovenci veseli biti, da ga imamo, ne pa zaganjati se v tako koristno napravo, posebno ako nam je nemogoče na njeno mesto staviti boljšega ali vsaj enacega. To le tako momegrede! Kar se tiče opazke gospodovih o zgodovini, naj blagovoli on ali kateri drugi mladostlovenskih historikov kaj takega spisati, kakor on priporočuje; in če bo pisana zgodovina v krščanskem duhu, kar pa po vsem tem nikakor ne pričakujemo, in če bo objektivna in primerna ljudstvu, z veseljem jo bo sprejel odbor. Molitvenih bukev nam ne manjka, je misel g. dopisnika, misel tudi še marsikoga takega, ki meni, da tudi molitve ne potrebuje; sploh pa moramo omeniti, da so družniki prav radostno sprejeli lepo knjigo; za „dosmrtnega Mohorčana“ seveda ne garantiramo. — Tako je gospod prežvekal nekaj bukev jin nazadnje izrek, da bi družba po njegovi glavi vstrojena dajala lahko več berila, ki bi dopadalo pobožnim in posvetnim. Zakaj pobožne stavlja tako v nasprotje s posvetnimi, vemo; in če bi dru-

žbo vodili „Narod et Comp.“ tudi vemo, kakošno bi bilo pobožno in kakošno posvetno berilo, ktero bi podajali. O tem še več pri Matici!

Še nekterih nasvetov tu ne bomo natančneje pretresovali; če govori o dosmrtnini 5. gld., ne vem kako more misliti, da bi družba ravno tako lahko shajala, kakor zdaj s 15 gld., kar primeroma tudi ni veliko. Če ga tako boli tajnost sej, ne vemo, bi mu li bilo z javnostjo mnogo pomagano; razsodbe o rokopisih, darilih itd., to je tajno tudi drugod; s poročili enakimi z Maticinimi bi mu menda tudi ne bilo postreženo, k večjemu, da bi se mogel pri občnem zboru kakov g. Šuklje s svojo učenostjo razkazovati! A v principu pa tudi mi nismo zoper javnost, kakor bi tudi želeli, da se prevdari g. dopisnikov nasvet, da bi mogel ud dobiti razun navadnih bukev za isti denar še, ktere bi hotel.

In potem meni nazadnje gospod, če bi odbor ne bil zadovoljen s predlogi tako modro in opravičeno stavljenimi, naj se vstanovi v Ljubljani družba (ne vemo ali zvezana z bratovšino ali ne); in če bi dobila le tretjino udov, bilo bi zagotovljeno njeno bitje; če bi — o da, to radi verjamemo; pa ta nerodni „če“; a to je naš nazor, če bi se vstanovila in sicer pod vodstvom mladih, ne bi jih dobila niti desetine. V zidani gospodje nimajo sreče, v podiranji že malo več.

To so le nekatere misli o nasvetih g. dopisnika v Narod; jaz menim, da bo za mano večina onih, ki so za družbo največ storili, ki so jo pričeli, podpirali in pripeljali k sedanjemu cvetu. Kadar bo družba začela razpadati, naj jo gospodje podpirajo in zdržavajo; tako bodo si pridobili nekaj zaslug za-njo in potem bi bil slovenski narod morda pri volji, poslušati njihova mnenja. A dokler je družba v cvetu, dokler so zadovoljni z njo družniki, tako dolgo naj za-se prihranijo dobre svete, morda jih bodo še potrebovali, oni ki niso ničesar storili za-njo, kojih imen zastoj iščem v sovraženem imeniku. Sicer bi kdo opomnil, da naj se nikar ne jezim na „Narodom“, ki je le priobčil spis, spisan od družnika, morda iz našega kroga; a mi se poznamo; naj ga spiše, kdor ga hoče, korenine ima v „mladih“ in tisti pisatelji, na ktere se sklicuje, so tudi med njimi, če niso v g. dopisnikovi domišljiji. Kdo da dela, vemo in zakaj, kaže se v tem

spisu; še bolj pa pri zadnjem Maticnem zboru, od ktereга prihodnjič nekoliko besedi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. februarja.

Avstrijske dežele.

O ministerski krizi pisala je „D. Ztg.“, da je bila to le nekaka komedija osnovana od Madjarov, in novejša poročila jasno pričajo, da je imela „D. Ztg.“ boje prav. „P. Corr.“ namreč naznanja, da so vsi ogerski državniki, s kterimi so se cesar o tej reči posvetovali, rekli, da je za sestavo novega kabineta jako neugoden čas in da je vsled tega Tisza z nova dobil nalogo sestaviti novo ministerstvo. Preden pa Tisza to nalogo sprejme, hoče od avstrijskih ministrov privatno izvedeti, bi le ne bilo mogoče porazumeti se zaradi točke, ki je dosedaj zadrževala porazumljenje? Kolikor so listi dunajski pisarili o tej reči, bi ministerstvo avstrijsko nič ne imelo zoper to, da se Madjarom spolnejo želje, toda skrbi jih, kaj da bode večina državnega zbora k temu rekla. Veljavni vstavoverci so se na raznih shodih proti svojim volilcem odločno izrekli zoper to, da se odjenja Madjarom in deželam takraj litavskim nalože še huja bremena, kakor jih že dosedaj nosijo. Če tedaj vsled odjenljivosti naših ministrov na Ogorskem ostane ministerstvo Tiszavo, se utegne zgoditi, da bode pa moralo vsled nezadovoljnosti državne zbornice odstopiti ministerstvo dunajsko.

O dalmatinskem deželnem zboru poroča „Obzor“, da je bila narodna večina v klubu že sklenila, da se v adreso sprejme tudi točka o zedinjenju Dalmatinske in Hrvatske. Ko je vlada to zvedela, zaukazala je, da naj se zbor nemudoma sklene.

Vnanje države.

Hercegovinski guverner Ali paša svoji vladi naznanja, da se zopet prikazujejo vstajniške čete, in da se boj kmalu utegne zopet pričeti. Turški časniki pri tej priliki očitajo Avstriji, da je vsega tega le ona kriva, in da bi bila nova vstaja nemogoče, če bi Avstrija boljše (loyal) s Turčijo ravnala, kar pa toliko časa ni mogoče, dokler general Rodič zapoveduje v Dalmaciji. Turki imajo že od nekega navado vso krivdo zvrčati na druge, namesto da bi krivice svoje odpravili.

bregu skoro do Zajčara, blizu Zajčara pa — da je most čez reko.“

„Jezdil sem dalje, ali ne brezi strahu, kajti že je bilo temno, poleg tega pa sem moral potovati mej visoko koruzo, ki je zaslanjala mi razgled. Mnogo potov se je križalo, da sam nisem znal, po katerem poti naj jezdim dalje. Ni žive duše ni bilo nikder blizu — vse je bilo pusto in tiho. Ves desni breg ob Timoku so bili do cela požgali in oplenili Turki, taboreči v Velikem Izvoru — Zajčaru nasproti.“

„Bal sem se, da utegnem zabloditi v Turške pesti, kar bi se mi bilo skoro rés pripetilo. V tem sem se bil približal Izvoru. Videl sem, da v Izvoru kurijo, ali tudi na levi strani je bil dim. Misel, da bi živ utegnil zabloditi v Turške pesti, le-ta misel me je pahnila v neizmerno skrb. Nisem — pa nisem znal, kam bi se obrnil, ter ostal sem dolgo časa na tistem mestu. Ozrem se, da bi vendar zagledal kako živo dušo; ali povsod je bilo vse tiho, ni pes ni nobeden zalajal, da bi bil oznanil kakih človeških bivališč blizkost.“

„Naposed krenem na levo stran, da bi

prišel k reci, ki sem jo že davno bil zgubil izpred oči. Izročil sem se svojej osodi. Jezdil sem dolgo časa, morda celo uro; vsaj čas mi je bil jako dolg, minote so se mi zdéle, da so veliko daljše. Ali sem jezdil naprej ali nazaj, tega sam nisem znal.“

„Pogled se mi je zbistril in v temi sem zagledal majhne kočice — Srbsko posadko. Hitel sem k tem kolibam, a zde, pred menoj je bila reka! Onostran reke je srbska straža namerila vá me puško. Klicali so me, naj prebrodim na njih stran. Ali jaz sem zagledal po strani plavajoč most (ponton), obrnil sem konja k njemu. Na drugi strani se je bilo v tem zbralo mnogo vojščakov — in s pretečimi glasovi so kričali ná-me, naj takoj prebrodim. Izpoznal sem, da ne mara, menijo, da sem Turak. Skočil sem na konji v Timok mej valove. Voda mi je tekla čez nogi. Komaj sem bil zlezal iz vode na drugem brezi na kopno, že je blezu deset moških nastavilo mi na prsi puške.“

„Stoj! Kedo si? — Kaj iščeš le-todi, ker si prišel z one strani, koder se potepljejo le Turki? — Od kodi ideš?“ —

„Odgovoril sem jim kratko. Ali moj odgovor jih ni pomiril, povpraševali so me še dalje. Rekel sem jim ostro, naj me ne povprašujó ničesar več dalje, temuč naj me kar odpeljó pred svojega načelnika. Odpeljali so me k drugi straži, katerej so povedali, kaj sem jim razodel, in vrnili so se na svoje torišče pri reki. Ta straža me je peljala pred jednega svojih dostojnikov. Da sem se ognil vsakojakega dolgega izgovora, pokazal sem mu svojo objavo“, pod katero je bil podpisan Horvatič. Dotični čestnik je prečital objavo, povedal vojščakom, da sem „naš čovjek“ — in précej je ukazal, naj me odpeljó na blizko Zajčarski-Knjaževsko cesto.“

„Da je most v Grljanu podrt, to je dostojnik zvedel še le, ker sem mu bil jaz povedal, in močno se je čudil. Pristavil pa je, naj bodem Gospodu Bogu hvaležen, ker nisem o svojej bloditvi po onostranskem bregu zašel v pesti Čerkezom, kateri so se po njem potepali neprestano.“

(Dalje sledi.)

Bulgari od Turčije zahtevajo: 1. Iz Bulgarije se naredi vazalna država po mejah, kjer so bulgarska naseljenja. 2. Čerkesi se vsi iz Bulgarije izženó. 3. Vredba bulgarske države se bo izvršila po evropski komisiji, pri kateri mora biti tudi več Bulgarov. 4. Kaka slovanska armada zasede Bulgarijo. Če to ni mogoče, naredili bodo Bulgari svojo lastno narodno vojsko, ki jo bodo vodili evropski častniki, bulgarskega jezika zmožni. 5. Uradni jezik države je bulgarski. 6. Bulgarski eksarh postane patriarh, pa ne zahteva kake politične veljave. 7. Desetina se za vse večne čase odpravi; vsa sedanja posestva krone, državna posestva in gozdi na Bulgarkem se razdelijo med ljudstvo. 8. Bulgarija bo imela za brambo države narodno vojsko. V inostranstvu zastopali jo bodo konzuli. 9. Turški konsolidé in turški državni papirji nimajo na Bulgarskem nobene veljave več. 10. Bulgarija bo delala svoj denar. 11. Nova država smela bo snovati vse potrebne vojne naprave. 12. Evropske države, ki bodo pravice Bulgarije garantirale, določile bodo, koliko tributa ima Bulgarija Turčiji plačevati; plačeval se bo v dveh obrokih na leto. 13. Bulgarija prevzame del turškega državnega dolga, kar ga je Turčija naredila do leta 1870. Dokler tega dolga ne poplača, jej ne bo treba tributa plačevati. 14. Sultan se bo imenoval „velikega cara bulgarskega“, pa le tako dolgo, dokler bodo sultani pravni dediči Osmanov, ne pa po kaki prekuciji na prestol postavljeni. Če se to zgodi, postane bulgarski prestol izprazen, in narod si bo izvolil svojega kralja. 15. Bulgarski vladar bo nosil naslov „car bulgarski.“ 16. „Bulgarski car“ se zamore le po plebiscitu (občnem glasovanju ljudstva) odstaviti. 17. Če bi nastala v Carigradu po fanatizmu kaka vstaja (prekucija), branila bo bulgarska armada svojega pravnega „velikega cara“. 18. Bulgarija imela bo narodno vladno in svobodno kupčijo. 19. Vsi državni podložniki bulgarski bodo pred postavo enaki. 20. Dve mesti ob Črnem morji in dve ob Donavi postanete svobodni trgovinski mesti. 21. Načelo svobodne trgovine se bo postavno vvedlo. 22. Dohodek od colnine se bo porabil samo za ceste, železnice, ladjestaje, in sploh naprave, ki so kupčiji koristne. 23. Noben kristjan ne sme več k turški veri prestopiti. 24. Turčija bo vso škodo povrnila, kar je leta 1876 Bulgariji naredila. 25. Bulgarija ne more postati nikoli več turška provinca.

Mithad paša pride te dni v Trst, od onod pa se odpelje na Dunaj.

Z Francoskega se poroča, da se je bivši Napoleonov minister Rouher vrnil iz Italije, kamor se je bil podal, da bi spravil princa Napoleona z ženo njegovo, laško princesinjo Klotildo, pa s sinom Napoleonovim, kar se mu je res neki tudi posrečilo. Rouher je namreč prepričan, da bodo Bonapartovci le tedaj na Francoskem zopet prišli k moči in veljavi, če so složni in edini. Prišedši v Pariz je šel Rouher k načelniku prvega okraja pariškega, kteremu je naznanil, da hoče sin Napoleonov, ki je prišel v vojaška leta, dolžnosti svoji zadostiti in kot prostak stopiti v francosko vojno, da naj ga toraj v dotični zapisnik zapišejo. Načelnik bil je v veliki zadregi, iz ktere pa si je pomagal z izgovorom, da Napoleon v njegovih knjigah ni vpisan, in da se mora zarad tega obrniti naravnost do ministerskega predsednika.

Amerikanski predsednik Grant je nekemu veljavnemu možu rekel, da bi volitev Hayesova in Tildenova ne bila veljavna,

če se zavržejo volitve v Lecizijani, in da bi potem zbornica volila novega prezidenta. Grantu bi bilo to gotovo jako po volji, ker bi na ta način imel upanje, da zopet nekaj časa ostane na svojem mestu.

Izvirni dopisi.

Iz Novomeške okolice, 1. febr. (Turškemu listu.) Neki novomeški nemčur oglasil se je v štev. 20. ljubljanskega „Tagblattu“ ter svoje vredne pajdaše vrlo zagovarja. Izvrsten koncert v prid pogorelcem v Jablaniku pripisuje le novomeškim nemčurjem. Je li temu nevednežu neznan, da so tudi Slovenci sodelovali? Tagblattov dopisun zlasti spodbija očitjanje, da bi se bil kdo pregrešil proti veri, in glede travestiranega „Tantum ergo“ piše: „Besonders erheiternd wirkte der Vortrag eines „Tantum ergo“, welches einen Schulmeister lächerlich macht, welcher den Abgang der Orgel durch verschiedenartige Modulationen seiner Stimme zu ersetzen sucht“.

Kolikor je nam znano, še nobeden organist mesto „compar sit landatio“ ni pel: tam pri zidu se tlačijo. Tudi o drugih cerkev ali vero zadevajočih reči moramo reči, da se ne spodobi, rabiti jih v razveseljevanje kake javne družbe.

Tagblattov dopisnik hvalisa tudi našo požarno stražo rekši: „Sie hat bereits wiederholt Beweise ihrer Tüchtigkeit an den Tag gelegt“. Zelo hvaležni bi bili Tagblattovemu dopisunu, če bi nam povedal, kdaj so se naši gasilci tako izvrstno obnašali, morda takrat, ko so se njemu možgani vneli! — To naj bo v pojasnenje Tagblattovih praznih fraz. Sicer pa s Tagblattom ne bomo polemizirali, kajti to bi bil zgubljen čas, ker vsak narodnjak dobro pozna ljubljanski turški list!

Puščavnik na Gorjancih.

Iz Zagreba, 11. febr. Hrvatska se je jela marljivo gibati in vrlo delovati na književnem polju. Naj priobčim tu-le nekatere ve-sele prikazni. Za predsednika jugoslovanski akademiji znanosti in umetnosti je od presv. cesarja 21. jan. t. l. potrjen bil dosedanji učeni in sloveči dr. Fr. Rački, kanonik Djakovski. V kratkem bode on čital v skupščini o slav-nem ruskem zgodovinarju Pogodinu. — Matica hrvatska je glavno skupščino imela 28. jan. t. l., kedar je predsednik Iv. Kukuljević v govoru spominjal, da pričeta pred 35 leti bila je slaba, toda nadepolna. Vladal je takrat vradno mrtvi jezik latinski, prodiral nekaj nemški, nekaj talijanski in madjarski; narodni jezik hrvatski govorilo je le prosto ljudstvo. Kako je sedaj že drugače. Tedaj bila je na pr. matica česka pa srbska. Po tej osnovali so končno, da ne bi žalili nikogar, matico ilirsko, in na čast staremu Dubrovaiku jeli izdajati Iv. Gunduliča itd. Sedaj stoji Matica v sredi med znanstveno akademijo in med društvom svetojeronimskim. Delati jej bode na-to, da si pridobi in povzdigne vzlasti srednji stan itd. — Tajnik M. Kišpatić je v sporočilu svojem spregovoril resnico, da — kar so pri sosednih narodih srednji stanovi, to niso pri nas! Treba nam je jih še le stvariti. Nato kaže, da poleg navadnih prihodkov ima Matica posebno zaklado grof Draškovičev in priklado deželnega zbora 2000 gld., kaj hoče dati na svetlo iz une in kaj iz te. Na svoje stroške izdati če letopis, pa podučno biblioteko. Lastnega tajnika ne more si še postaviti. Starih knjig na prodaj ima za 7000 forintov. V gospodarstvu samem najzboljša se to in uno, da

postane Matica naša to, kar ste posestrimi njeni v Pragi in v Ljubljani. — Tretje društvo vzlasti za prosto ljudstvo je sv. Jeronima, ktero je 25. jan. obhajalo glavno skupščino. Predsednik opat in kanonik Tom. Gajdek je naznanil v slovesnem govoru svojem, da je lani pristopilo novih udov 295, in jih je vseh skupaj zdaj 3861; da premoženja ima vsega v papirjih o gotovini, knjigah itd. 45,332 gld. 37 kri; ktere knjige je izdalo; kteri so mu glavni dobrotniki in podporniki (Mihalović, Strosmajer; Vranicany; pokojni kanonik Kalabar, župnik Herceg); da deželni zbor poklonil je družbi 1000 gld.; da naj imajo zaupanje do društva in naj ga krepko razširjajo itd. Za predsednikom je spregovoril bilježnik o delovanju odbora od lanske do letošnje skupščine; o velikih zaslugah prejšnjega bilježnika dr. J. Posilovića, sedanjega biskupa senjsko-modruškega; o knjigah, ki jih namerava društvo dati še na svetlo itd. — V tem razgovoru so vzlasti o naravoslovnih in prirodopisnih knjigah trčili naši gospodje in spoprijeli se med seboj, kakor v vaši Matici ljubljanski, o čemur nekoliko povem pozneje o priliki. Društveni odborik prejšnji, župnik Iv. Bošnjak, dogotavlja spis „Majka krščanska“ in prof. dr. Koharić spis „o ženitbi“, kar naj bi Sloven-cem preskrbela pa družba Mohorjeva. — Prof. Vojnović je nasvetoval, naj za umrle dobrotnike vsako leto pred skupščino služi se sv. maša in naj živi priobčujejo se v Danici, in naj Svetojeronimsko društvo v razprodaji svojih knjig sklepa se z Matico hrvatsko, kar je so-glasno bilo sprejeto, in v znak zaupanja bil je izvoljen odbor dosedanji s predsednikom kan. F. Gajdekom. — Ker se v pravopisji še ne vjemamo vsi, vstanovil se je odbor, da osnuje školski pravopis, in naj v njem se podučuje in tiskajo knjige šolske. Nasvetovano je bilo, naj pravopis osnuje se na etimologiji, vendar s primernim ozirom na fonetiko ali blagoglasje.

— Od 1. jan. izhajati je jel v Zagrebu name-stu „Školskega Prijatelja“ časopis za šolo in dom: „Hrvatski Učitelj“, kteremu sta vrednika J. Gall, učitelj na viši ženski pripravnici, in St. Kučas, veroučitelj gimnazijski, dvakrat na mesec z naročnino 3 gld., ktero sprejema više realke prof. P. Žulić. List ima biti na temelju „pozitivne religije katoličke“, in veselo se kaže iz tega početja, da hoče duhovstvo in učiteljstvo svetovno skupno delo-vati, kar bode gotovo v prid in pospeh šolstvu. — Hvalno je, da ste angličanski gospo-ji Irby in Johnston darovali 100 gld. v podporo dijakom iz Bulgarije, ki doma se učiti ne mo-rejo, naj storijo to v Zagrebu. — Žalostno pak je, da so, kakor unkrat v Osieku židovsko, sedaj v Sisku pravoslavno učiteljico postavili na ljudski učilnici katoliške, v kateri bode jedva (komaj) dvoje ali troje dece njenega veroizpo-vedanja. — V Zagrebu izhaja vsaki drugi me-sec „Jugoslavenski stenograf“, izdaje A Be-zenšek, stane 1 gld. 40 kr. — V Varaždinu „Hrvatska pčela“, 1. dan vsakega družega me-seca, velja samo 50 soldov na leto. — Pro-povjednik v Djakovu izdaje g. Hladaček, stane 5 gld. — „Pučke Novine“, vreduje Lj. Tom-šić, vsaki teden po izgledu „Novic“ ljublj-an-skih, časopis za gospodarstvo, obrt in narod, priporočila je visoka kr. deželna vlada in c. kr. vojno zapovedništvo svojim podložnim ob-lastim. Vredništvo razodeva željo, naj bi jih tudi niže oblasti priporočale in razširjale, da pridejo v roke onim, kterim so namenjene, seljakom, obrtnikom, gospodarjem itd. — Iz tega sestavka se vidi, da se res vzbuja in dviga Hrvatska v slovstvenem delovanju in v

raznih oborih svojega življenja. Drugi katoliki se pripravljajo, da se v poslanstvih mnogo-brojnih poklonijo s pristojnimi darili 85letnemu starčku Piju IX. letos k 50letni njegovi svečanosti škofovski; kaj bode storila katoliška Hrvatska, koja je bila od nekaj pod posebnim okriljem rimske stolice? — poprašuje vrli „List Kat.“ In kaj bode storila sosedna Slovenska? —

Iz Belgrada, 4. februarja. (Slovinci v Belem gradu. Prostovoljci. Pomanjkanje.) V soboto 3. t. m. prišlo je 8 batalijonov samovoljcev z Drine v Belgrad in idejo v torek v Kladovo. Na Drini zdaj ni skoro nič vojakov, samo mala četica talijanske legije biva še tam. Med došlimi samovoljci našel sem dva Slovence, Stibela in Bučarja iz Ljubljane. Došli prostovoljci so slabo oblečeni, imajo slabe opanke, nekteri imajo še poletne platnene hlače, in še te so raztrgane. Vsi tožijo, da se jim slabo godi, in vsi želijo iti domu. Bučarju sem jaz preskerbel srbski pos, ker hoče pobegniti nazaj v Avstrijo. Od Slovencev došel je tudi Sartori iz Zidanega mosta, kterega vsi hvalijo, da je izvrsten junak, ki se je hrabro držal in mnogo dobrega storil, pa nima zato nobene pohvale. Med potjo, ko so se samovoljci po ladiji in vlačivkah peljali, bilo je vse tako natlačeno, da je 6 samovoljcev in žena nekega delavca z vlačivke palo v Savo, ženo in enega samovoljca so rešili, vsi drugi pa so utonili. Dva sta tudi na vlačivki umrla, pa niso prej vedeli, da sta mrtva, ko so v Belgrad prišli in videli, da se nič več ne ganeta.

Po Belgradu hodijo samovoljci z orožjem po ulicah; imajo revolverje, nože, sablje in jatagane. Da bi se kakšna nesreča ne zgodila, so jim prepovedali orožje nositi, pa to nič ne pomaga, samovoljci so oboroženi kakor poprej.

V petek osnoval je talijanski samovoljec, izvrsten svirač na klarinet, g. Anton Sgarba s pevskim društvom koncert na korist talijanskih ranjenih in bolnih samovoljcev.

V četrtek bila je božja služba v veliki cerkvi za vse, ki so v zadnji vojski poginili. Bila je velika parada in tudi knez in kneginja sta došla v cerkev.

Danes zvečer napravimo pa tukajšnji Slovenci in Hrvatje združeni s Srbi pri žerovnem vencu malo veselico na čast prvega slovenskega pesnika Vodnika.

6. februarja. Mnogo samovoljcev je danes in včeraj šlo k avstrijskemu konzulu prosit ga, da naj jim pomaga, da bi se mogli domu vrniti, ker jim tukaj ni prestat. Vsled tega je šel konzul k ministerstvu in jutri dobé od brigade odpust, od konzulata pa popotne liste (pose). Toda brigadna komanda jim hoče vzeti obleko; zoper to je avstrijski konzul protestiral, ker kam more kedo iti brez obleke? Samovoljci se s poveljniki prepirajo, ki jim pa pravijo: „Zakaj ste pa sim prišli, saj vas nismo klicali.“ Vsi inostranski samovoljci sploh tožijo, da je med Srbi težko živeti, ker vsakega iz Avstrije došlega človeka sovražijo, ker je katoličan; le pravoslavna vera tukaj velja.

Neki Prus, piše se Burghard, dobil je dovoljenje, da sme domu iti, pa poveljnik mu je vzel obleko in ko bi se ne bili drugi njega usmilili ter mu dali obleko, bi mu še ne bilo mogoče iti na ulico.

Samovoljci so mi pripovedovali, da se kmetom na granici tako slabo godi, da se kar na glas jokajo. Ker je moral vsakdo iti na vojsko, vole svoje pa za vožnjo municije, in napravljeni živež prepustiti državi za vojsko, zdaj sem nič nima, in tudi vsajanega nič ni

na polju. Skrbi ga tedaj, kako bo sebe in svojo rodbino preživil.

Danes popoldne stal je batalijon samovoljcev pred gostilno „Hotel Pariz“, kjer stane njegov načelnik. Med drugimi dobila sta tudi dva avstrijska samovoljca odpust, toda obleko so tudi njima pobrali, samo opanke, gate in srajco so jima pustili. Inostranski ljudje so bili vsled tega razkačeni, Srbi pa so se jima smejali. Obrnila sta se do konzula ki jima bode gotovo potrebno preskrbel.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. februarja.

(Izpred porotnih sodnij.) Človek, ki je bil 12. t. m. na vislice obsojen, se piše Fr. Rivec in je doma blizu Gobjnika iz Starega boršta poleg Turna.

V torek pa je bil komaj 18 let stari Janez Keber iz Studenca, fare poljske, ki je nedavno nekega fanta med tepežem tako hudo vdaril po glavi, da je že drugi dan umrl, nekemu drugemu pa kmalo potem z matiko razbil obe čelusti, obsojen na 7 težke ječe.

(„Tagblatt“) v štev. 35 omenja govorice, da so pretekli teden blizu Kranja fantje grdo napadli in hudo poškodovali nekega duhovnika. Da bi se odvrnilo pohujšanje (kakšno? Vred.) in ne napravil šunder (zur Verhütung eines Skandals und zur Vermeidung alles Aufsehens) potrtega duhovnika niso pripeljali v tukajšnjo bolnišnico, ampak ga bodo vsled posredovanja škofijskega ordinariata (infolge Einschreitens des bischöfl. Ordinariates) spravili v kako bolnišnico v Gradcu ali v Trstu. Pri škofijskem ordinariatu nič ne vedo o takem napadu in telesnem poškodovanju kakega duhovnika, zato se nam dozdeva, da je vsa reč izmišljena od — Tagblattovcev, pa ne da bi škandal odvrnili, ampak ga še le napravili.

(Nemške postne pridige) bodo letos samo v stolni cerkvi vsaki petek popoldne ob štirih. Imel jih bo stolni kaplan g. Porenta in obravnaval sv. križev pot. Pri sv. Jakobu so nemške postne pridige ob sredah letos opustili, ker po odhodu g. Gostiše še niso dobili novega kaplana, g. Rozmanu pa veliko truda prizadeva ljudska šola, kjer podučuje krščanski nauk, g. Poč pa nekoliko boleha. Teh pridig pa bo tudi težko kdo pogrešal, ker se jih je vdeleževalo tako malo ljudi, da je to pridigarja vselej v srce bolelo, in da se je po tej malomarnosti že večkrat govorilo, bi li ne bilo prav opustiti nemške pridige pri sv. Jakobu tudi ob nedeljah? Kdor želi slišati nemško pridigo, ima priliko slišati jo v stolnici, ki bi se vsled tega morda med nemško pridigo tudi nekoliko bolj napolnila, na drugi strani pa bi slovenska pridiga k sv. Jakobu privabila jako veliko občinstva in bi tudi duhovnikom prizadevala manj truda, pa več duhovnega veselja.

(Maškarada) v čitalnici bila je sijajna, vdeležba obilnejša, kakor druga. Ljudstva se je vse trlo.

(„Laib. Schulzeitung“) v št. 3 naznanja, da jih po statističnih izkazih med 1000 kranjskimi novinci zna le 106 pisati ter pri tej priliki zopet udrihne po prejšnji šoli, češ, da je to nov dokaz, kako dobra da je bila stara pod nadzorništvom duhovskim stoječa šola, in da mora nova šola vse te pregreške popraviti. Ko smo pred nekaj časom o tej reči govorili z veljavnim vojakom, rekel nam je, da mnogi novinci nalaš zataje, da znajo brati in pisati, ker se boje, da bi jih sicer ne porabljali za službe, vsled kterih bi jim ne bilo lahko mo-

goče hoditi na odpust. Napačno je tedaj znanje branja in pisanja presojevati po takih pomanjkljivih statističnih izkazih. In če bi to, da toliko novincev ne zna pisati, bil dokaz, da so bile prejšnje šole slabe, kakošne morajo biti potem še le nove šole, v kterih se otroci ne nauče tudi ne brati, kar so začeli pripoznavati tudi liberalci.

Razne reči.

— Geračchia catolica, t. j. katoliške cerkve koledar, kteri je prišel na svetlo za leto 1877, razkazuje, da je 31. decembra minulega leta bilo 54 kardinalov, 11 patriarhov obojnega obreda, 750 nadškofov in škofov obreda latinskega, kteri imajo svoje stalne stolice, 50 nadškofov in škofov istočnega obreda, 280 nadškofov in škofov in partibu, infidelium, 28 patriarhov, nadškofov in škofov, kteri nimajo nikakega prestola več, 12 prelatov nullius dioeceseos; skupaj 1175 članov višega duhovenstva. Za Pija IX. povzdignjenih je bilo 24 škofij v 5 metropolije, metropolij vnovič vstrojenih, tako tudi novih postavljenih 130 škofij, 3 apostolske delegacije, 33 apostolskih vikarijatov in 15 apostolskih prefektur.

— Tajni fondi. Nedavno sta imela minister notranjih oprav Nikotera pa vrednik „Gazzetta d'Italia“ pravdo. In kaj je minister povedal o tej priliki v zbornici? Kako so se tajni fondi (posebne ali tajne vsote na razpolaganje) trosili, predno je prišel on na krmilo. Za članek ali sostavek spisan ministrom v pohvalo plačalo se je 150 lir, za brambo novi postavi 80 lir.; za hud napad na papeža 175 lir, za vsaki (škandalozni ali pohujšljivi list v „Gazzetta d'Italia“ pod naslovom „Vatikanska kronika“ 45 lir, za enak članek tujim ali vnanjim časnikom do 1200 lir. Za 50 vrstic napisanih zoper katoliške časopise dalo se je 15 lir, za napad na prelata ali kakega duhovnika 25 do 500 lir. Ali mar to ni plemenito orožje, s kterim se moderni libertinci ali sedanji liberaluhi borijo proti svojim nasprotnikom, in ali je mar po družih liberalnih državah drugače?!

Eksekutivne dražbe.

17. febr. 3. Jernej Krašovnc iz Vrhlike (945 gld.) ondi. 3. Jan. in Fr. Rozman iz Kokrice (1363 gld.) v Kranji. 3. Lovro Arhar iz dol. Berda (765 gld.) v Loki. 3. Matevž Rus iz Podtaborja (467 gld.) v Ribnici. 2. Jan. Oberstar iz Rakitnice (1201 gld.) v Ribnici. 2. Jan. Trost iz Podrage (3705 gld.) v Vipavi. 2. Jak. Klemenčič iz leta (280 gld.) 2. Jur. Hrovat iz Široka (2012 gl.) obe v Metliki. 2. Marjana Dežman iz Ježice (1622 gld.) v Ljubljani. 2. Karl grof Lanthieri iz Vipave (1250 gld.) ondi. 2. Fr. Pulčar iz Šmarj (1000 gld.) v Ljubljani. 2. Jan. Oberstar iz Ribnice (930 gld.) ondi.

19. febr. 3. Jera Černive iz Cegavnice (827 gld.) v Kranji. 3. Jan. Tomšič iz Hotič (1463 gld.) v Litiji. 4. Jos. Božič iz Čateža (2988 gld.) 3. Mart. Šintič iz Pavšne vasi (1120 gld.) 3. Mih. Suhodole iz Šmarj (1150 gld.) 2. Mih. Zupančič iz Gruče (1495 gld.) 3. Jer. Udvanec iz Ostroga (1083 gld.) 2. Jos. Kusma iz Šentjerneja (530 gld.) vse v Radolici. 2. Juri Kral iz Kroke (250 gld.) v Radolici.

20. febr. 3. Jan. Salokar iz Bele Cerkve (3435 gld.) v Rudolfovem. 3. Andr. Dolenc iz Ložu (2169 gld.) v Senožečah. 3. Fr. Florijančič iz Sore (8495 gld.) v Loki. 3. Fr. Markovič iz Pivke (1365 gld.) v Kranji. 2. Jos. Maurič iz Mereč (1100 gld.) 2. Jan. Sele iz Bistrice, vse v Bistrici.

Telegrafične denarne cene 14. februarja.

Papirna renta 62.45 — Srebrna renta 67.80 — Zlata renta 73.55. — 1840letno državno posojilo 111.20 Bankine akcije 839 — Kreditne akcije 111. — London 123. — Srebro 114.75. — Ces. kr. cekini 5.92 — 20-frankov 9.88 1/2.